

Sötétséggel van a csillagég bevonva,
Meváltónk szivrázó esetét gyászolja,
Győzött immár, immár a sátán áránya,
El vagyon ítélve az Isten Báránya.

Kajifás főpapnak udvarában zajvan,
Szót allig hallani e rémséges zajban,
Az ártatlan Jézust holnap meggyilkolják,
Megülik előre véres gyászos torját. ...stb.

- -

Jeruzsálem-utca vérrel foldogál,
Mert a szüz Mária benne sirdogál,
Sirva keresi szent fiát,
A világnak megváltóját,

Mindenütt keresi szelid magzatját,
Ekép hangoztatja zokogó szavát:

Jeruzsálem, Jeruzsálem,
Benned a vér rózsát terem.

Utcáról utcára fiát keresi,
Hegyektől, völgyektől sirval kérdezi:
Jeruzsálem, Jeruzsálem,
Nem láttad-e én gyermekem?

Énekesünk Nógrádi Jánostól tanulta ezt az elterjedt nép-
éneket/akinek Szegerdőn élő lányától/1900/ szintén jó éneke-
ket s egyéb folklorisztikai anyagot gyűjtöttünk a 70-es
évek elején: Betlemees, búcsúénekek, stb./-Az ének dallamának
1-2 sora a Szentmihályi-féle könyv-Szent vagy U_ramÉ 134.sz.-
melódiájával egyező, míg a 3-4. sor fönt kezdő, szereszkedő ive-
lésével eltér a számtalan kutató által közölt/és magyarázott/
példáktól./L.Kodály összevetéseit a világi változatokéval: Csilla-
gom, révésszem kezdetű dallal; ^{374.sz.}RMDT II, 292.; Sz-D-R, II/108 többféle
példaváltozatai és a II.k.70-71.p. stb./továbbá Volly, 56.sz.
énekét, melynek somogyi variánsaként foghatjuk fel énekünket/.
E szerteágazó dallamcsalád egyházi példái-bár gyakorta búcsús-
énekként is szerepelnek népünk gyakorlatában, szövege a leg-
szebb Mária-síralmak kései sarjának tekinthető, mely nagyon is
idézi apokrif imáink motivumait/L.ima-fejezetünket/de mintha
a közös alapforrás^a, "keresés"-mitivum magvára épülten építkezne,
s így találta meg benne a nép gyermeke a maga sokrétű érzelmi
kifejezésének lehetőségeit.

Sötétséggel van a csillagég bevonva,
Meváltónk szivrázó esetét gyászolja,
Győzött immár, immár a sátán áránya,
El vagon itélve az Isten Báránya.

Kajifás főpapnak udvarában zajvan,
Szót alig hallani e rémséges zajban,
Az ártatlan Jézust holnap meggyilkolják,
Megülik előre véres gyászos torját. ...stb.

*Túl sokáig se bírt velük a szeptemberi hűtés miatt
jó évetünk*

A keserűség pharát nekem ki kell üríteni.

Pétert, Jakabot és Jánost magához vette,
És nagy félelem közt ment el az Olajfák-hegyére.

Még ő érzi a fájdalmát, Tanidványi elmaradtak
És elaludtak, Őtet pedig a rettegés szörnyű fájdalma,
Körülfogta, mert érezte, hogy mi szörnyű lesz halála.

Atyám, e keserű pohárt vedd el éntülem,
Ó, könyörüjj, ó, szánkozz elhagyott gyermekeden.
De megnyugszom végzéseden,

Akaratod szerint legyen, egész életem,
Leszállt érted vigasztalni az ég angyala,
És lőn az ő verejtéke, mind a víznek fojása.

De jó Judás, az áruló, A dühös néppel,
Jó mesterét eladta az Átkozott csók-jelével,
Az ellenség reátörve, Kötelekkel kezeikbe,
Összekötözve, elhurcolták főpapnak palotájába,
Ahol egy hü tanidványa,
Háromszor megtagadta.

Bársonyszéken ül Pilátus, Jézus is ott áll,
A dühös nép közt, mint egy összetört lilomszál,
A nép vétkesnek kiáltja, De rá nem bizonyítja,
az ártatlanra. Pilátus megmossa kezét drága adényból,
Mondá, én ártatlan vagyok ezen igaz vérétől.

Ó, szörnyűség, ki lett mondva a szentencia,
És halálra ítéltetett Az ég és föld Ura,
Aki az egekből leszállt, Az emberek között talált
keserű halált. Örvend és vigad a pokol, Sir a mennyország,
És a világ megváltója emelé a kersztfát.

Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus neve,
Áldassák Mária földön és mennyekben,
Szeretettől lángol mi szivünk érette,
Jertek, ó, bűnösök, boruljunk elébe.

Itt a szeretetnek menny, föld áldozata,
Lejött hozzánk mennyből a szép szűz Mária,
Kincset, áldást hozott mennyországból nekünk,
Engedd édesanyánk, hadd dicsérjen nyelvünk.

Zengedezze menny, föld a dicséretedet,
Ó, lurdi kegyes szűz, add nekünk szivedet,
Mi is neked adjuk szivünket, lelkünket,
Tenéked szenteljük egész életünket.

"Nagypénteken, a Krisztus koporsójánál mindig énekeltük":

Lehullott a Jézus vére,
A szent keresztfa tövére,
Drágalátos szent testéből,
Öt májságes sebeiből.

De a földön nem maradtak,
Mint piros rózsák kinyiltak,
A szent angyalok fölszedték,
Alázatossan tisztelték.

Mondá Jézus az angyalnak,
Vidd föl mennybe szent Azyámnak,
Mondjad, keresztfámról küldtem,
Fogadja kedvessen tőlem.

Ez a világ drága ára,
Sebeink kinyilt rózsája,
Kit nagy kínok között szültem,
Véres könnyekkel öntöztem.

Ó, megváltó szent Istenünk,
Leborulva esedezünk,
Drága keresztedre kérünk,
Nyisd meg az eget nekünk.

E nagypénteki gyász-ének/megyének^{en} belül is/ szép variánsokkal gazdagítja a magyar népének e típusba sorolható sokaságát. Figyelmet érdemel az elemzés számára - mind Ángyán, mind Szijártó Pál ~~ének~~ ^{énekje} összvetése: rokonvonásuk, motívumrészük eltérése stb. A strófák kezdő/-1-2. sor/ szinte azonsan ivelődnék, míg, pl. Ángyán énekének "mélyről" induló utolsó sora elűt minden eddigi változattól/L.-Sz-D-R. II/64, és főleg I/168. példáját, s nem utolsó sorban csángó változatunk sajátos stílusát, dallamformálást/.

A somogyi népi ájtatossági "funkcionalitása" is azt jelenti, hogy népünk teljesen azonosulni tudott ennek az éneknek nemcsak dallam-és szövegbéli emocionális vonatkozásaival, de "szellemével" is, amit az is bizonyít - mépszerűsége mellett -, hogy, pl. amikor azt éneklük, hogy Leborulva esedezünk, akkor mindig letérdeltek/ amit egyéb hasonló énekek esetében alig csináltak/.

Részlet a zicsi Passióból

A mi Urunk Jézus Krisztusnak kinszenvedése,
Szent Máté evangélista írása szerint!

A mi Urunk kinszenvedése Szent Máté evangélistának írása szerint!-
Az időben mondá Jézus az ő tanítványinak: Mondjátok, hogy két nap múlva
husvét lesz, és az emberfia elárultaték, hogy megfeszítettessék!
Akkor összegyűltek a nagy fejedelmek és vének a főpap udvarában, aki Kaifás-
nak neveztetett, és tanácsot tartának, Jézust hogy megfogják és megölik.
Mondá a zomban: ne az ünnepnapon! Ne hogy lázadás támadjon a nép között!
Mikor pedig Jézus Betániában vala a bélpoklos Simon házában, oda járula
egy asszony hozzájárulva, alabástromedényben drága kenettel, melyet az
asszony a fejére öntet. Látván ezt a tanítványok, bosszankodván, mondván:
mire való e pazarlás? mely drágán el lehetett volna ezt adni és az áráat a
szegényeknek adni! - Észre vév é ezt Jézus, mondá nekik: Mit bántjátok ez asz-
szonyt, hiszen jó dolgot cselekedett velem, mert mindenkor vannak veletek
szegények, de én nem mindig vagyok tálatok. Ő meg testemre öntvén a kenetet
az én emlékezetemre cselekedte. Bizony mondom nektek, ahol csak hirdetni
fogják ezt az evangéliumot az egész világon, ott is majd elmondják, hogy
amit ez cselekedett, az ő emlékezetére.

Akkor elméne egy a tizenkettő közül, kinek neve volt Iskarióti Júdás és
elméne a főpaphoz és mondáx neki: Mit akartok nekem adni? - és én őt ke-
zetekbe adom! - Azok pedig rendelének neki harminc ezüstpénzt. És attól
fogva alkalmat keres valax hogy elúrulja.

A kovásztalanok első napján pedig Jézushoz járulván a tanítványo, mondván:
Hol akarod, hogy elkészítsük néked a husvétet?
Jézus pedig mon dá: Menjetek a városba egy bizonyos emberhez, mondjátok neki
a Mester üzeni, az én idóm közel vagy; nálad táptom a husvéti Vacsorát ta-
nitványaimmal együtt!...

Zics, Huszár István 47 éves/1970/-

Készül a mennyország gyász-menyegzőre,
Mert az Isten fia mén esküvőre,
Vőlegény a Jézus, Isten fia,
Menyasszony szomorú szüz Mária.
Zujján van karika-jeggyűrűje,
Hohérok láncai és köteteje.
Pilátusná elmondjuk majd az áldást,
Ő végzi el a gyász-bucsúztatást.

Siófok, Nagy Jánosné, 1900.

Egyes változataiban e négysoros strófák ötsorossá bővülnek;ilyen a Krisztus-koporsónál címen megjelent variánsa is:

Sirod szélén állok megváltó Istenem,
Hol az üdvösségnek vérvirága terem,
A Golgotán történt iszonyu dolgokon,
Mária,Mária,szomoru szent szived,
Jaj,mert elvesztetted kedves szülöttedet.

Nem fogta senki be kialaudt két szemed,
Nem volt könnyel himzett ékes szemfedeled,
Anyád boritá be arczával aczodat,
Mária,Mária..... stb-

Kemény kőből való koporsó nyoszolád,
Nem hintettek reág rózsát és violát,
Csak a kék csapások s várzó piros sebek,
Mária..... stb.

Mily elhagyatott volt édes üdvözítőnk,
Nem szóltak harangok,nem volt bucsáztató;
Csak édes jó anyád csak ő bucsuztatott,
Mária..... stb.

Ah,nem volt teneked halotti köntösöd,
Függtél mezittelen az ég és föld között;
Csak anyád gyászának borult rád fátyola,
Mária..... stb.

Halálos ágyadon nem volt vigasztalód,
K örülötted voltak a dühös gúnyolók,
Hogy lelked kiszakadt,nem indult meg bele.
Mária..... stb.

Keresztfa-ágyadon nem vala vánkösöd,
A fa göndöcse jaj!mily nagy kint okozott;
Tövis koronádra hajtottad fejedet,
Mária..... stb.

Bűnös!ki lelkedet bánatba foglalád
Sirasd végig-végig Krisztus koporsóját,
Megtérő bűnöshöz nem volt ő mostoha,
Mária,Mária,szomorú szent szived;
A körösztfán láttad halva szülöttedet.

A Somogyi népköltészet c.kötetünk szövegét itt ismét azért közöl-
jük,mert annakidején kotta nélkül jelent meg,valamint ez a szöveg
édrekes variánsa fenti énekünknek.Énekesünk,-s ez gyakori jelenség-
ismét visszaállítja a szöveget négysoros és tizenkettes szótagú
sztrófákká;amely~~Kotta~~ azonban dallamközben 6-3 sorig változik.

Koporsódnál állok megváltó Istenem,
Megszüntek a kinok Megszünt a gyötremel,
Könnyező szemekkel Nézem holttestedet,
Kemény kőből való Koporsó-nyoszolád.

Nem hintettek reád Rózsát és violát,
Csak a kék csapások Vérző piros sebek
Mint egy szedény árvát,Temettek alkotót,
Nem szóltak hatangok,Nem volt bucsúztató.

Csak édes jó anyád,Csak az búcsúztatott
Mária,Szüzanyám, De elhagyott valál,
Midőn szép fiadtól Megfosztott a halál.

Mária,Mária,szomorú szent szived,
Jaj,mert elvesztetted Kedves szülöttedet.
Bűnös,ki lelkedet Bánatba foglalád
Sirasd sirasd végig Jézus keresztfáját
Megtérő bűnöshöz Nem volt ő mostoha,
A megtérőt Jézus Keblére fogadja.

Siófok,Ángyán József,1922.

Szind yáku dala?

Koporsódnál állok, megváltó Istenem,
Nincsen már fájdalmad, megszűnt gyötrelmeid.
Könnyező szemekkel nézem holt testedet,
Bűneimért temették sirba Istenemet.
Nem fogta le senki kialudt, két szemed,
Nem csókolta senki haldokló szivedet.
Nem volt vigasztalód halálos ágyadnál,
Midőn a keresztfán miértünk meghaltál.
Kemény kőből vala koporsónyoszolyád,
Nem hintettek reád rózsát, sem vőlát.
Csak a kék csapások, vérző piros sehek,
Ezek ékesítik imádott, szent tested.

35.1

Mily elhagyott volt édes üdvözítőnk,
Nem szóltak harangok, nem volt bucsuztató,
Csak édes jó anyád, csak ő bucsuztatott.
Csak anyád gyászának borult rá fátyála.
Halálos ágyadon nem volt vigasztalód,
Körülötted vannak a dühös gúnyolók.
Nem volt tenéked halotti köntösöd,
Függfél mezitelen az ég és föld között.
Keresztfa ágyadon nem vala vánkösöd,
Tövis koronádra hajtottad szent fejedet.

Oh hűnös lelked bánatba foglalád,
Lásd végig-végig Krisztus koporsóját.

Gyászba borult Isten csillagvára,
Függönyt vonnak mennynek ablakára,
Mehalt, meghalt a szeplőtlen bárány,
Vértől ázott szent kereszt-oltárán.

Temetésre lejött a mennyország,
Könnyben áznak az angyali orcák,
Sir-zokog a fia-vesztett gerle,
Égig ér a Szüzanya keserve.

Édes fiam, édes nevelésem,
Búcsúzásom most tetőd vészem,
Jaj, mikor két szívnek meg kell válni,
Keserü is szok a méz is válni.

Ó, keresztfa, szép, piros almája,
Hü szerelmem drága oltoványa,
Nagy kint látott, megholt boldogságom,
Szüz tejemmel öntözött virágom.

Gyöngé tested talpadiglan véres,
Az én lelkem nagy gyötrelmet érez,
Mint tégedet a kegyetlen dárda,
Az én lelkem méjjet is átjárta.

Bánatárja bekerített engem,
Feneketlen tenger nagy keservem,
Meghajolvam, mint a szomorufüz,
Sóhajtozik óhajtozik a Szüz.

Bús fejemet, ó, jaj, kire hajtsam,
Jézusom, ki könyörül meg rajtam!
Honfitársid hóhérok levének,
Bár keblemben eltemethetnék!

Öltözzön ma az öröm is gyászba,
Jajkinok közt nézek föl rád gyászfa,
Ó, hajojj le szentséges terheddél,
Magzatomat éntőlem ne vedd el.

Leszakítják a vérfa gyümölcsét,
Édesanyja karjára hejjezték,
Oll panaszban olvad fel fájdalma,

A kőszikla megrepedne rajta....stb.-azonos, néhány szóeltéréssel
Volly gyüjtésével/53.sz., 43 old./Égi Orgonavirágok, 412.old., Orgona-
hangok, 576.old.stb./

Dallama eltér a megszokottaktól, bár némi rokonságot mutat azokkal,

Az ártatlan bárányt úgy megostorozták,
Erős vasláncokkal oszlophoz láncolták,
De sorását annak senki nem hallotta,
Köntösse ujjával magát tisztogatta,

Azon ne kételkedj, hogy igaz nem volna,
És úgy siránkozzál, mindha csak most volna,
Mert sirásod által, Jézus vigasztalód,
A szüz Máriával mennyben megláthatod.

Ki nem beszélhetne Jézus fájdalmáról,
Nem magyarázhatom Mária siralmát,
Meg nem számlálhatom sok keserves kinját,
Meg nem sirathatom sok könnyehullását.

Akik a bűnökben megátalkodtatok,
A szenvedő Jézus kinjait szánjátok,
Keserves kinjáért hálákat adjatok,
Isten országába, hogy bejuthassatok.

El ne feledkezzünk Jézus hét szaváról,
Amejjet mondott magas keresztfáról,
Hogy mi is mennyekbe feljuthassunk,
Örök boldogságban vigadhassunk.

Midőn Jézus a keresztfán meghalt,
Az egész világon sötétség volt,
Mária, szent fiát nem láthatta,
Keserves nyögését csak hallgatta,

Jézust a keresztfől, ahogy levették,
Mária ölébe hejjeztették,
Elájult a szive Szüzanyának,
Nem szólhatott nyelve Máriának.

Nagy keserőséggel fölkiáltott,
Mária Istenhez sóhajtozott,
Jaj, már itt maradtam ev világban,
Mint egy bus gerlive, árvaságban.

Midőn a Jézus testét megmosták,
Fehér patyolatba betakarták,
Mária Magdolna Szent Jánossal,
Máriát ápolták bátorságban.

Hogy a koporsóba hejjeztették,
A Jézus szent testét eltemették,
Mária elájult bánatjába,
Jaj, mert most jutottam árvaságban!

Keservesen tőle elbúcsúzott,
Szent fia testétől eltávozott,
Ha Szent János ott nem lehet volna,
Mária szive meghasadd volna.

Mária Magdolna, hogy ezt látta,
Kezeit a fejére kulcsolta,
Fennszóval kiáltá, jaj, énnekem,
Jaj, odavan minden reménységem!

A fájdalmas anyát megölelte,
Zokogással hozzá kísértette,
Visszanáz Mária szent fiára,
Leroskad Magdolna karjaiba.

Jól meggondolt ember a Jézus fájdalmát,
Jól eszedbe tartsad Mária sirhalmát,
Amidőn kesergett szerelmes magzatján,
A zokszóná lévő megostorozását.

Mér öltöztetek kék egek jászba?
 Mér hull az angyalok könnyzápora?
 Megy a bárány a vér-menyegzőre,
 Kinhalálra, a magos keresztre.

Földig jászban megy az örömanya,
 Sir, zokog az egek királnéja,
 Vérharmatot hint a vérvirágra,
 A fájdalmas, kegyes szűz Mária.

Isten anyja de árván maradtál,
 Nincs egyebed a fekete jásznál,
 Nincs még as se, aki vigasztalna,
 Elbágyadott a szép szűz Mária.

Tikos, Marton Boldizsárné, 1911.

Jeruzsálem utca vérrel foldogál,
 Mert a szűz Mária benne sirdogál,
 Sirva keresi szent fiát,
 A világnak megváltóját.

Mindenütt keresi szelid magzatját,
 Ekép hangoztatja zokogó szavát,
 Jeruzsálem, Jeruzsálem,
 Dened a vér rózsát terem.

Utcáról utcára fiát keresi,
 Hegyektől, völgyektől sirva kérdezi,
 Jeruzsálem, Jeruzsálem!
 Nem láttad-e én gyermekem?

Tikos, Falczai Ferencné, 1899.

"..még kislán vótam, vót egy öregember, má igen régen, Nógrádi
 János előénekes.."

Nagyjénit)

⊕ Keapáto.

Az utolsó végvacsorát
Jézus megevé,
Egybegyült tanidványiva,
Ő ezt szépen beszélvén,
Szerelmesim vigyázzatok.
És velem szomormoskodjatok,
Imádkozzatok,
Mert elközelgett az óra,
Hogy el köll válni,
A keserűség poharát,
Nekem ki kell ürítetni.
Péret, jakabot és Jánost
Magához vette,
És nagy félelem közt mentek
Az O'fajfák-hegyére.
Még ő érzi a fájdalmat,
Tanidványim elmaradtak,
És elaludtka,
Őtet pedig a rettegés
szörhyü fájdalma
Körülfogta, mert érezte
Hogy mi szüeszü lesz halála.
Atyám e keserü pohár
Vedd el eémtőlek,
Ó, könnyerüjj, ó szánakozz
Elhagyott gyermekeden.
De megnyugszom végzéseden
Akaratod szerint legyen,
egész életem,
Leszóllt érted vigasztalni

Az ége engyala,
És lőn az ő verejtéke
Mind a viznek főjása.
De jó Judás az áruló,
A dühös néppel,
Jó mesterét eladta az
Átkozott csókjelével,
Az ellenség reátörve,
Kötelekkel kezeikbe,
Összekötözve,
Elhurcolták a főpapnak
Palotájába,
Ahol egy hiv tanidványa,
Háromszor megtagadta.
Bár sorsszéken ül Pilátus,
Jézus is ott áll,
A dühös nép közt mint egy tört,
Összetört lilomszál.
A nép védkesnek kiáltja,
De rá nem bizonyítja.
Az ártatlanara,
Pilátus megmossa kezét
Drága edényből,
Mondá, én ártatlan vagyok,
Ezen igaz Vánétól.
Ó, szent hűség! kilettek mondva
a szentensia,
És halálra íteltatatt
Az ég és a föld Ura.

Aki az egekből leszállt,
Az emberek között talált,
Keserü halált,
Örvend és örül a pokol,
Sir a mennyország,
És a világ megváltója
Emelé a keresztfát.

BÓJTI-ÉNEKEK

Jézus fájdalmaihoz

/város részlete előtt Jézus a kereszttel, átadja Veronika kendőjét az ut-
legelő katonák társaságában/

Mizsur Ádám könyvnyomdája Marczaliban.

Nagy böst ének.

Jézus az olajfák hegyére elutazott,
"arulóira ott várakozott:

D. Kottázva

A gessemáné kertben vérrel verejtékezett;
Szent testében annyira györtődék,
Háromszor a földre arczra borulva,
Szent Atyjához így imádkoza:
Fájdalmas szive be elődbe járulok,
Töredelmes lelkemmel úgy siránkozom.
Kegyetlen hóhérlóig érkeztek,
Judástól az áruló csókját átalvetted,
Szent kezeid kötelekkel megkötözték,
Es Poncius Pilátushoz úgy kísérték.
Áldott Jézusom! kijut rád a végső szentencia,
Szent testedet felfeszítik a keresztfára!
Fájdalmas szive be elődbe járulok,
Töredelmes lelkemmel úgy siránkozom.
Szűz Mária szent Fiát mindenütt keresxxy,
Óh fájdalom! szütczán! meg is leli
egszaggatott vállain a keresztfát viszi,
Szent fiát mindenütt sirva kíséri;
Az anyai szívét a hegyes tör vértzi,
Jézust az ő kintói közt szemléli.
Fájdalmas.... stb.

Szent Veronika keszkenőjét oda adja,
Véres arczáját Jézusnak mikor meglátja,
Jézus a keszkenőt ismét visszaadja,
Szent ábrázatját egészen rajta hagyja,
Fájdalmas teste már a keresztet tovább nem bírja,
Háromszor esik le a földre alatta,
Fájdalmas..... stb.

Mérének mindnyájan a Golgota hegyére,
Jézus szent testét felfeszítik a keresztre,
Mári, szent anya, ájldozva,
Térden állva, a keresztfához borulva,
Mária a kezeit kiterjesztve,
Fájdalmas szemekkel néz föl a keresztre.
Szent Magdolna kezeit tördeli,
Jézus fájdalmaikat mikor megtekinti.
Fájdalmas..... stb.

Jézusom kereszted eleibe állok,
Tudom, hogy megváltottad vagyok,
Jézusom szent malasztodat kérem,
Hogy büneimmel ellened többé soha ne vétkezzem
Majd mikor a halálos verejték rólam folydogál,
Tekint irgalmas szemekkel akkor énreám.
Fájdalmas szívemmel elődbe járulok,
Töredelmes lelkemmel úgy siránkozom.

Igen kedvelt ének volt, de lassan kiszorul a gyakorlatból az alábbi szép ének is, amit a krisztusi nagypénteki gyász mellett néha a búcsujáráskor a stációknál, Golgotánál is elmondtak:

Szent keresztnek violája,
Bűnös lelkünk pálmaága,
Tége jöttünk köszönteni,
Tiszta szivből üdvözleni.

Vedd ránk kegyes szemeidet,
Fogadj el, mint híveidet,
Óh, szerelmes nagy Istenünk,
Bocsásd meg amikt vétettünk.

Szűz Mária édes Anyánk,
Léssz szószólónknés pátronánk,
Fogadj el szent palástodba,
Végy be dicső országodba.

Szent keresztnek a rózsája
Bűnös lelkünk drága fája,
Az Ur Jézus meghalt rajta,
Ki a bűnöst megváltotta-

A szent kereszt templomba
Virágzik mint aranyalma,
Az Ur Jézus drága teste,
Szent keresztre volt függesztve.

Akik ide hozzád jöttünk,
Téged térden állva kérünk,
Hogy tégedet megláthatnánk,
Egykor mennyben imádkozhatnánk.

Szent keresztnek gyászos kertje,
Szűz Mária gyümölcsöse
Oly szép gyümölcs függött rajta
Ki a bűnöst megváltotta.

Szűz Mária édesanyánk,
Magas mennyből tekints le ránk,
Fogadd el a kérésünket,
Bocsásd meg a bűneinket.

Szűz Mária magas mennyben
Szent angyalok seregében,
A szent fiát csókolgatja
Bűnösökért vigasztalja.

Bocsásd meg a bűneinket,
Akik ide gyülekeztek,
Fogadd el az imádságunk,
Vedd kedvesen fáradságunk. Amen.

E világnak váltságára,
Ment érte a keresztfára,
Hogy szent véred kontása
Lenne bününk elmosása.

Záporkönnnyek közt siratom
Egyedül bünöm vádolom,
Rebegő ajakkal mondom,
Hogy volt feszítőd Krisztusom.

Ellened én rosszalkodtam,
Szent oldalad megnyitottam,
Kezed, lábad kivonattam,
Kegyetlen hóhérod voltam.

Ó, én bünös, mit műveltem!
Hogy annak hóhéra lettem,
Ki haláltól váltá lelkem,
És veszni nem hagyott engem.

Átkozott légy kegyetlenség,
Ó, gonosz embertelenség,
Azt üldözni, ki kegyesség,
Mejjen bámul a föld és ég.

Berece, Somlófenn 7-é, 1891

Nézz mégis a szent keresztre,
Mind van keze, hogy öleljen,
Hogy országába bevigyen,
Jobb latorral üdvözítsen.

Szegényinket minden jóra
És ha üt a végső óra,
Ajjuk vigasztalásunkra,
Jőjjetek, ájjetek jobbra!

"Mi asszonyok szoktuk enekelni,
mikor összejövünk nagypénteken,
de mijutta ez a pap van, nem is

Jézus Krisztus már utnak indulunk,
A te szent nevedbe innét elbucsuzunk,
Felvesszük szent kefesztedet,
Az vezéreljen bennünket,
A mi hajlékunkba.

Boldogságos szent szüz, jőjj segítségünkre,
A sötét éjjelbe fogadj szent szivedbe,
Mejj alatt Jézuts hordoztad,
És szüz tejeddel tápláltad,
Boldogságos anya.

- - -

Jász koporsóhoz jőjjetek,
Mozs vagyok közöttetek,
Kedves párom,gyerrekeim,
Elbucsuzom tőletek,
Mer már nemsokára,
Készülök sirágyba,
Itt hagylak árvaságra.

- -

Föltették a szüzkoszorut a menyasszonynak,
Mejj szomoruságot okoz menyegzős háznak,
Ne sirjatok jó szülők,Mert ennél szebb menyegzőt,
Nem láttatok,hát áldjátok most a Teremtőt.

- -

Én is vőlegény vagyok,
Már indulni akarok,
Most jőjjön a násznépem,
Szomorú menyegzőre.

Én is szép rózsza voltam,
Még én életbe voltam,
De már mást elhervadtam,
Jáskoporsóba szálltam.

- -

Felkeltem Istenem álmomból,
Szent neveddel jövök ki ágyamból,
Közel van már te fényes napod,
Avval hasad szép,piros hajnalod.
Ma id vagyok,hol leszek holnap,
Bizptalan nekem minden nap,
Uj erővel még egyszer fölkelek,
Fölségednek hálát énekelek.

Utjában az ő szent anyját
Előtalálta Máriát ;
Siratja kedves fiát,
Ő egyszülött magzatját.

A szent Verónika asszony,
Szévében kesereg nagyon,
Kezkenőjét átadja,
Jézus képét rányomja .

Mig érkezett a helyre,
Háromszor esett a földre ,
Véres nyomokat hagyván
Mindenütt maga után.

Keresztre kiterjesztették,
Három szeggel felszegezték,
Ég s föld közá emelték,
Sok csúf szókkal illették.

A kereszt alatt állának
Rokonai Máriának.
Jézus meglátván anyját,
S János kedves tanítványát:
"Asszony, ime a ~~te~~ fiad!"
Azután szóla Jánosnak:
"Ime ez ate anyád,
Ez órában vedd hozzád"

Hat órától setétéség lőn
Kilencz óráig a földön;
Jézus nagy szóvel kiált,
Kimondja nagy fájdalmát:
"Éli lámák szabaktáni,
Én Istenem, én Istenem,
Miért hagyta l el engem,
Mert szomorú a lelkem"

Jézus fájdalmiban mondván:
"Szomjuhozom!" így kiáltván,
Mégkóstolta etczetet,
Mond ván:"beteljesedett".

Midőn Jézus halálra vált,
Rettenetes szóvel kiált:
"Atyám! a te kezembe
Ajánlom én lelkemet".

Jézus fejét lehajtja, És szent lelkét kiadja.

Jézus az olajfák hegyére elutazott
 Arulóira ott várakozott;
 A gecsemáné kertben vérrel verejtékezett,
 Szent testében annyira gyötrőde,
 Háromszor a földre arczra leborula,
 Szent Atyához így imádkoza:
 Fájdalmas szivemmel elédbe járulok,
 Töredelmes lelkemmel úgy siránkozok.

Kegyetlen hóhérlóid érkeztek,
 Judástól az áruló csókját által vetted,
 Szent kezeid kötelekkel megkötözték,
 És Poncius Pilátushoz úgy kísérték,
 Áldott Jézusom! ki jut rád a végső szentencia.
 Szent testedet felfeszítik a keresztfára!
 Fájdalmas... stb.

Szűz Mária sz.fiat mindenütt keresi,
 Óh fájdalom az utcán meg is leli,
 Megszaggatott vállain a keresztfát viszi
 Szent Biát mindenütt sirva is kéri?
 Az anyai szivét a hegyes tör vézi,
 Jézust az ő kinzói közt szemléli,
 Fájdalmas... stb.

Szent Veronika keszkenőjét odadája,
 Véres arczáját Jézusnak mikor meglátja,
 Jézus a keszkenőt ismét vissza adja,
 Szent ábrázatját egészen rajta hagyja,
 Fájdalmas teste a keresztet tovább már nem bírja,
 háromszor esik le a földre alatta:
 Fájdalmas... stb.

Elérének mindnyája a Golgota hegyére,
 Jézus szent testét felfeszítik a keresztre,
 Mária, szent Anyja, ájuldozva,
 Térden állva, a keresztfához borulva,
 Mária a kezeit kiterjesztve,
 Fájdalmas szemekkel néz fel a keresztre,
 Szent Madgolna kezeit tördeli,
 Jézus fájdalmait mikor megtekinti.
 Fájdalmas.. stb.

Handwritten signature or note at the bottom of the page.

Nagypénteki éneke

Magasab áll a Golgota ormán
a nagy keresz elhagyottan, árván.
Csak egy nagyal zokogott magában
elmerülve méj nagy fájdalmában.

Ó, ha én is ott lehettem volna,
mint a zápor a könnyem úgy fojna.
Minden csepp vért százszor megcsókolnék,
Nem mennék el soha többé onnét.

/utána egyik asszony más énekre, un. zalai változatra énekelte/

Bucsui/koldus/ ének / János/1907, Magyarkér/-Bedegkér/

Máriagyüd felé vezet egy gyalogut,
Ára bandikolt egy világtalan koldus,
Adjatok, adjatok, amit Isten adott, :/:
Mert hogyha nem attok, ti is megvakultok

"ezt még gyerek koromba hallottam igazi koldustól. Szoktak menni, Andocs-
ra is. Leült a zut szélin és ott énekelt... Összejöttek ezek ott. Ennek
a világtalannak egy lánya isz volt, ojan erős lánya, aki vezette"-majd
Csordásné közbeszólása alapján többen is állították, hogy a nevezett
a Kapolyról származó Csató János volt az énekes-koldus! Az én mustoha
apámmal valami távoli rokonságba is vót, talán Torvajon van neki u-
nokája, azt hiszm, az is Csató János".

/hiányos füzetből/

Nagybójt, gyász.

J.M.

Itt fekszik az élet teremtője,
Gyász koporsóban nyugszik Istene,
megváltózott a föld természete,
Gyász koporsóban nyugszik Istene.

Meghalt aki nekünk éltet adott,
Ki mennyekből a földre szállott,
Szent vérével bennünket megváltott,
halálával örök éltet adott.

Árván maradt a szép szüz Mária,
Mert elmaradt tőle kedves fia,
Világ vétke halálát okozta,
A kersztfán vállaira nyomta.

Az öreg Simeonnak mondása,
Beteljesedett prófétálása,
A hegyes tőr átjárta szent szivét,
Keserőség elbágyasztá lelkét.

Máriához jertek édes anyák,
Kik kesergik magzatjok halálát,
Sorsotokra jutott szüz Mária,
Mivel értünk meghalt szent fia.

Jertek ide árvák Máriához,
Bánatos özvegyek szüz anyánkhöz,
Mégkóstolta árvaságtok sorsát,
Özvegyeknek keserü poharát.

Öjjetek kik keserőségekben,
Siránkozunk fájdalmas ügyekben;
Téged kérünk ily nagy szükségünkben,
Légy oltalmunk sok veszedelmekben. Amen.

Bucsuzó ének a szent kerszttől
Üdvözléhy Krisztusnak szent keresztfája,
Édes Jézusnak halálos ágya,
Már elmegyünk, Isten velünk,
Óh szent kereszt légy velünk.

Teljes vigassággal örvendez szivünk,
Mivel óh szent kereszt megtisztelhattunk,
Már elmegyünk... stb.

Téged óhajt lelkünk, tebenned bizik,
Hozzád buzgósággal ő kívánkozik,
Már elmegyünk... stb.

Ajándéku hagyjuk nálad szivünket,

Ajándéku hagyjuk nálad szívünket,
 Óh áldott szent kereszt, bűnös lelkünket.
 Már elmegyünk... stb.

Köszönjük megváltónka nagy kegyelmedet,
 Hogy ma tisztelhetjük szent keresztedet,
 Már elmegyünk... s b.

Tarts meg egészségben ezen utunkban,
 Néked szolgálhassunk bizodalmasan.
 Már... stb.

"a pedig mink többé el nem jöhetnénk,
 Óh szent kereszt többé nem tisztelhetnénk,
 Mostan azért bucsut veszünk,
 Oh szent kereszt légy vezérünk.

Dicséret, ficsőség szentháromságnak,
 Es minden szentekkel szüz Máriának,
 Már elmegyünk, Isten velünk,
 Oh szent kereszt légy vezérünk. Amen.

/nagy-pénteki ének/

Gyászba borult Isten csillagvára,
Függönyt vonnak mennynek ablakára,
Mehalt, meghalt a szeplőtlen bárány,
Vértől ázott szent kereszt oltárán.

Tmetésre lejön a mennyország,
Könnyben áznak az angyali orcák,
Sir, zokog a fia-vesztett gerle,
Égig ér a szüzanya keserve.

Édes fiam, édes nevelésem,
Bucsuzásom most tetőled vészem,
Jaj, mikor két szívnek meg kell válni,
Keserűvé szok améz izs válni.

Ó, keresztfa szép piros akmája,
Hű szerelmem drága oltoványa,
Nagy kintlátott, meghalt boldogságom,
Szűz tejemmel öntözött virágom..... stb. sok váltakozó strófákkal.

— —
Fojdogál a gyöngypatak,
Mária könnye szakad, bánatába.
Amint méhe szép, raja
A keresztben függ vala, vérben, gyászban.

Nyög a szelid gerlice,
A szűzek legszebbike, nagy a kinja.
A halálos vértusán,
Nem segíthet Jézusán, hogyne sírna... stb. sok váltakozó versekkel.

— —
Mibékét népének dallama kizárólag ezen a melódián ismeretes
Somogyban; eltér mind Volly-féle énektől, mind több más tájon
-bár ezzel a szöveggel, vagy némi variánssal - énekelt változa-
tétól s így a Sz-D-B, I/III, d-példától, ellenben az I/46, k-példá-
val szinte azonosnak mondható a Gyászba borult... kezdetű énekünk.
A sokszínű változat-természetesen sok tájegységünkön tapasztal
változások ellenére - egyáltalán nem mond ellent a késő-közép-
kori erdét archaizmusának sem a katolikus, sem az egykori pro-
testáns gyakorlat szerint. Tájunkon történő tejedésnek egyik fő-
oka az istóriás, ponyva-terjedés, s mindkét énekünk esetében, a
balladás-népdalokos könnyedség stílusa.

85

Lehullott a Jézus vére,
A szent keresztfa tövére,
A szent angyalok felszedték,
Nagy alázattal tisztelték,
Meghalt Jézus a keresztfán,
Szent kereszt a mi kedves fánk,
Rajta függünk átkarolva,
Mind bűnbánó bus Magdolna.

Fojdogál a gyöngypatak,
Mária könnye szakad, bánatába,
Amind méhe szép raja,
A keresztfán függ vala, vérben, gyászban.
Jézusnak vércseppjei
Mária gyöngy-könnyei, összefojnak,
A fiu fohásza,
Az anya sóhajai, összeforrnak.
Jertek vigasztalni hát,
A kesergő Máriát, jertek, jertek,
Szive törrel van telle,
Sirjunk mi ize most vele, jámbor lelkek.

nemesvid, Háy Margit, 1914

Mennyei kincs.

/keretben töviskoronás "risztus-fej/"

Valaki minden nap hét miatyánkt, annyi üdvözlét és egy hiszekegy Isten elmond mindaddig, míg Jézus vércseppjeinek száma kitelik, szenvedéseinek és halálának tisztességére a következő bucsukat nyeri meg:

1-ször. Úneinek teljes bocsánatját.

2-szor. Ha mlg minekelőtte az idő vagy esztendő elvégződnek, úgy számba veszem, mintha az egész időt kitöltötte volna.

3-szor. A szent mátyrokhoz fogom hasonlítani, mintha érettem és az én igaz hitemért vérét öntötte volna.

4-szer. Halála óráján lelkét az ő őrző angyal által, mondá Jézus, mennyekbe vitetem atyafiaival egyetemben, kik még tovább purgatóriumban szenvednének.

Ez a jelentés Jeruzsálemben találtatott a szent koporsóban. A ki magával hordozza, ellenége és a gonosz lélek nem árthat neki, hirtelen haláltól megszabadul, ki magánál hordozza, annak harmad nappal halála előtt megjelenik a boldogságos szüz Mária.

Imádság.

Oh Uram Jézus Krisztus, ki száz két csapást a zsidóktól felvettél, azoktól a kertben harminczszor pofon verettél, Annás házában hltszer földre estél, fejedet karjaidon és melleden harmincz ütést szenvedtél, vállaidon is harminczat, szent hajadnál fogva harminczszor vonattál, szentséges szivedből százhuszonkilencz fohászokodást bocsátottál, harminczháromszor szykálladnál fogva hurczoltattál, haálosképpen taszítottattál, hogy a kersztfa.....

fejt. máskel megram.

Mennyei kincs.

/keretben töviskoronás "risztus-fej/"

Valaki minden nap hét miatyánkt, annyi üdvözlét és egy hiszekegy Isten elmond mindaddig, míg Jézus vércseppjeinek száma kitelik, szenvedéseinek és halálának tisztességére a következő bucsukat nyeri meg:

1-ször. "Üneinek teljes bocsánatját.

2-szor. Ha mlg minekelőtte az idő vagy esztendő elvégződne, úgy számba veszem, mintha az egész időt kitöltötte volna.

3-szor. A szent mártýrokhoz fogom hasonlítani, mintha érettem és az én igaz hitemért vérét öntötte volna.

4-szer. Halála óráján lelkét az ő őrző angyal által, mondá Jézus, mennyekbe vitetem atyafiaival egyetemben, kik még tovább purgatóriumban szenvednének.

Ez a jelentés Jeruzsálemben találtatott a szent koporsóban. A ki magával hordozza, ellendége és a gonosz lélek nem árthat neki, hirtelen haláltól megszabadul, ki magánál hordozza, annak harmad nappal halála előtt megjelenik a boldogságos szűz Mária.

Imádság.

Oh Uram Jézus Krisztus, ki száz két csapást a zsidóktól felvettél, azoktól a kertben harminczszor pofon verettél, Annás házában hltszer földre estél, fejedet karjaidon és melleden harmincz ütést szenvedtél, vállaidon is harminczat, szent hajadnál fogva harminczszor vonattál, szentséges szivedből százhuszonkilencz fohászokot bocsátottál, harminczháromszor székálladnál fogva hurczoltattál, haálós képpen taszítottál, hogy a kerszta.....

Mennyei kincs.

/keretben töviskoronás "risztus-fej/

Valaki minden nap hét miatyánkt, annyi üdvözlötet és egy hiszekegy Isten elmond mindaddig, míg Jézus vércseppjeinek száma kitelik, szenvedéseinek és halálának tisztességére a következő bucsukat nyeri meg:

1-ször. Úneinek teljes bocsánatját.

2-szor. Ha mlg minekelőtte az idő vagy esztendő elvégződnek, úgy számba veszem, mintha az egész időt kitöltötte volna.

3-szor. A szent mártYROKHOZ fogom hasonlítani, mintha érettem és az én igaz hitemért vérét öntötte volna.

4-szer. Halála óráján lelkét az ő őrző angyal által, mondá Jézus, mennyekbe vitetem atyafiaival egyetemben, kik még tovább purgatóriumban szenvednének.

Ez a jelentés Jeruzsálemben találtatott a szent koporsóban. A ki magával hordozza, ellensége és a gonosz lélek nem árthat neki, hirtelen haláltól megszabadul, ki magánál hordozza, annak harmad nappal halála előtt megjelenik a boldogságos szűz Mária.

Imádság.

Oh Uram Jézus Krisztus, ki százkét csapást a zsidóktól felvettél, azoktól a kertben harminczszor pofon verettél, Annás házában hltszer földre estél, fejedet karjaidon és melleden harmincz ütést szenvedtél, vállaidon is harminczat, szent hajadnál fogva harminczszor vonattál, szentséges szivedből százhuszonkilencz fohászzkodást bocsátottál, harminczháromszor szykálladnál fogva hurczoltattál, halálosképpen taszítottattál, hogy a kersztfa.....

Három

ISTENES ÉNEK

és egy ájtatos

I M A D S Á G

A JÉZUS FAJDALMAIHOZ.

1. Mihelyt mulik álman sat.
2. Nyugodjál már vigárom sat.
3. Jézus az olsaffák hegyére elutazott sat.

/a hét törrel átjár szívü koronás madonna ölében tarja a kornás korpust/

BUDÁN, 1865.

Nyomatta és kiadta Bagó Márton.

Első

Ájtatos köszöntés, vagy is: Jézushoz
hálaadó ének.

Mihelyt mulik álman,
Jézust szivből áldom.
Dicsértessék Jézus Krisztus.
Gyorsan elkészülök,
Könyörgök, éneklek.
Dicsértessék.. stb.
Üdvözlöm Máriát,
Imádom szent Fiát.
Dicsértessék.. stb.
A templomba megyek,
S mondom, mint belépek:
Dicsértessék.. stb.
Ez az Isten háza,
"egyelem tárhaza.
Dicsértessék.. stb.
Pünelmet bánom,
S lelkemből kívánom:
Dicsértessék.. stb.
Bár nagy adósságom,
Jézus közbenjáróm.
Dicsértessék.. stb.
Igazán meg térek,
S béke-csókot nyerek.
Dicsértessék.. stb.
A nagy Szentség körül,
Zengjen szünet nélkül:
Dicsértessék.. stb.
Jó szív, munkás élet,
Nyer nála érdemet.
Dicsértessék.. s b.
Ha dolgozom, nyugszom,
Járok, vagy aluszom,
Dicsértessék.. stb.
Mind az van szivembe,
Minden tetemimben,
Dicsértessék.. stb.
Ha dolgozom végezem,
Ezzel befejezem,
Dicsértessék.. stb.
Minden jó körül vesz,
Ha énnékem ez lesz.
Dicsértessék.. stb.
Foglalván magamat,
Éneklek Uramat,
Dicsértessék.. stb

Öröme gerjedek,
Midőn áld st nyerek,
Dicsértessék.. stb.
Ha kár, bu, bánat ér,
Enyhülést szivem kér.
Dicsértessék.. stb
Ha ő szeret engem
Ugy vagyom mindenem,
Dicsértessék.. stb
Jól esik ételem,
"eghálálja lelkelem,
Dicsértessék.. stb
Szomjuságom oltom,
S hálát adván mondom,
Dicsértessék.. stb
Tőle példát veszek,
S mértékletes leszek,
Dicsértessék.. stb
Lenyugszom nevében,
Óh légyek kedvében,
Dicsértessék.. stb
Atya óltalmában,
Alszom s malasztjában,
Dicsértessék.. stb.
Tőle van mindenem,
Halálig éneklek:
Dicsértessék.. stb
"g és föld dicsérje,
velem énekelje:
Dicsértessék Jézus Krisztus.

Nyilj meg ,nyilj meg ajkak szép rózsája,
Csókjainnak édes harmatárja,
Óh,öllelj meg átlyukasztott szent kéz,
Mely segíteni volt engem mindig kész.

Majd a tested koporsóba zárják,
Ráfolyatja Mária könnyárját,
Szól zokogva az eget harangja,
Mennyet,földet végigsír a hangja.

Sirba tették jaj közt a koporsót,
Mária szive sirt,zokogott,
Panszával a szent város betölt,
Megindula sorsán az ég és föld.

Élet ura meghaltál ~~érettkünk~~,lelkünkért,
A sátánnak országa most dült le
Szűz anyádnak fájdalmát tekintséd,
Add meg nekünk a mennyei kincset,.

Éles tör dul szent Szűz kebelébe,
Mind a hét tör megindul szivébe,
Gyötrelmébe tán összeomlana,
Ha nem fogná sirva szent Magdolna.

~~Le~~ népdalszerű szép éneket érdemes újraéleszteni,az alábbiakkal is/

~~Koporsódnál állok~~
~~Megváltó Istenem,~~
Nincsen már fájdalmad,
Meggzúnt a gyötremlem.
Könnyező szemekkel
Nézem holttestedet,
Bűnömért temették
Sirba Istenemet.

Nem fogta le senki
Kialudt két szemed,
Nem csókolta senki
Haldokló szivedet,
Nem volt vigasztalód
Halálos ágyadnál,
Midőn akeresztfán
Miértünk meghaltál.

Kemény kőből való
Koporsó-nyoszolyád
Nem hintettek reád
Rózsát sem violát,
Csak ~~akék~~ csapások
Vérző piros sebek,
Ezek ékesítik
Imádott szent tested.

Legujabb szent énekek
Krisztus temetésére.

/diszes kettős keretben azb ülő 7 törrel átszurt Mária ölében tartjaJ-t/

Kapható Nagy-Kanizsán,
Wajdits József könyvkereskedésében. 25.szám.

Első ének

Dala:Ki az egek felségében lakol.

Gyászba borult isten csillagvára,
Függönyt vonnak mennyek ablakára,
Mehalt szeplőtlen bárány,
Vértől ázójt szent kereszt oltárán.

Temetésre jött a mennyország,
Könyben áznak az angyali orcák,
Sir,zokog a fiavesztett gerle,
Égig ér a szüz anya keserve.

Édes fiam édes nevelésem,
Bucszásom most tetőled veszem,
Jaj mikor két szivnek meg kell válni,
Keserüvé szok a méz is válni.

Oh kersztfa szép piros almája,
Hü szerelmem drága oltoványa,
Nagy kint látott,meghalt boldogságom,
Szüz tejemmel öntözött virágom.

Gyöngé tested talpadiglan véres,
Az én lelkem gyötrelmet éfez,
Mely megöklelt a kegyetlen dárda,
Az én lelkem méljét is mágjárta.

Bánat árja tekerített engem,
Feneketlen tenger nagy kewservem,
Mehajolva mint a szomorufüz,
Sóhajtozik,óhajtozik a szüz.

Bus fejemet jaj kire hajtsam,
Jézusom ki könyörül meg rajtam
Honfitársid hóhérok levének,
Bár keblembe eltemethetnélek.

Öltözzék ma az öröm is gyászba
Jaj,a kinok közt nézek fel rád gyászfa,
Oh hajolj le szentséges terheddél,
Magzatomat éntőlem ne vedd el.

Leszakitják a vérfa gyümölcsét,
Szüz Mária karjába helyezték,
Oly panaszban olvadt el fájdalma,
A kőszikla megrepedne rajta.

Nyilj meg nyilj meg ajkak szép rózsája,
Csókjainnak édes harmatárja,
Oh ölelj meg átlukasztott szent kéz,
Mely segíteni volt emgem mindig kész.

Kelj fel kelj fel borulj a nyakamba
Aelti Jézus,libánon galambja,
Aelti kelti de szavát nem adja,
Véres haja válaira fagyva.

Majd a testet koporsóba zárják,
Ráfolyatja Mária könyárját,
Szól zokogva az egek harangja,
Ményet földet végig sir a hangja.

Sirba tették jaj közt a koporsót,
Máriának szive sirt szorongott,
Panaszával a szent város betölt,
Megindula sorsán az ég és föld.

Éles tör dul a szüz szent keblében
Mint a hét seb megujul szibében
Gyötfehmében tán összeomolna,Ha nem fogná sirva szent Magdolna.

D: vizha Csally 53. sz.
D: Anya

lelkünkre,
Élet ura meghalál ~~ér~~ünk
A sátánnak országa most dült le,
Szüz anyádnak fájdalmát tekintsed
Add meg nekünk szép mennyei kin-
csed.Amen.

28.

Egyes változataiban e négysoros strófák ötsorossá bővülnek; ilyen a Krisztus koporsójánál címen megjelent variánsa is:

Sírod szélén állok megváltó Istenem,
Hol az üdvösségnek vérvirága terem,
A Golgotán történt iszonyu dolgokon,
Mária, Mária, szomorú szent szived,
Jaj, mert elvesztetted kedves szülőttedet.

Nem fogta senki be kialudt két szemed,
Nem volt könnyel himzett ékes szemfedeled,
Anyád borítá be arczával aczodat,
Mária, Mária.... stb-

Kemény kőből való koporsó nyoszolád,
Nem hintettek reád rózsát és violát,
Csak a kék csapások s várzó piros sebek,
Mária.... stb.

Mily elhagyatott volt édes üdvözítőnk,
Nem szóltak harangok, nem volt bucsúztató;
Csak édes jó anyád csak ő bucsúztatott,
Mária.... stb.

Ah, nem volt teneked halotti köntösöd,
Függtél mezittelen az ég és föld között;
Csak anyád gyászának borult rád fátyola,
Mária.... stb.

Halálos ágyadon nem volt vigasztalód,
K örülötted voltak a dühös gúnyolók,
Hogy lelked kiszakadt, nem idült meg bele.
Mária.... stb.

Keresztfa-ágyadon nem vala vánkösöd,
A fa göndöcse jaj! mily nagy kint okozott;
Tövis koronádra hajtottad fejedet,
Mária.... stb.

39

Bűnös!ki lelkedet bánatba foglalád
Sirasd végig-végig Krisztus koporsóját,
Megtérő bűnshöz nem volt ő mostoha,
Mária, Mária, szomorú szent szived;
A keresztfán láttad halva szülőttedet.

A Somogyi népköltészet c.kötetünk szövegét itt ismét azért közöl-
jük, mert annakidején kotta nélkül jelent meg, valamint ez a szöveg
édrekes variánsa fenti énkünknek. Énekesünk, -s ez gyakori jelenség-,
ismét visszaállítja a szöveget négysoros és tizenkettes szótagú
strófákká; amely ~~korábban~~ azonban dallamközben 6-3 sorig változik.

Koporsódnál állok megváltó Istenem,
Meggzúntek a kínok Megszúnt a gyötremel,
Könnyező szemekkel Nézem holttestedet,
Kemény kőből való Koporsó-nyoszolád.

Nem hintettek reád Rózsát és violát,
Csak a kék csapások Vérző piros sebek
Mint egy szedény árvát, Temettek alkotót,
Nem szóltak hatangok, Nem volt bucsúztató.

Csak édes jó anyád, Csak az búcsúztatott
Mária, Szüzanyám, De elhagyott valál,
Midőn szép fiadtól Megfosztott a halál.

Mária, Mária, szomorú szent szived,
Jaj, mert elvesztetted Kedves szülőttedet.
Bűnös, ki lelkedet Bánatba foglalád
Sirasd sirasd végig Jézus keresztfáját
Megtérő bűnshöz Nem volt ő mostoha,
A megtérőt Jézus Keblére fogadja.

Siófok, Ángyán József, 1922.

Ájtatos ének az ur Jézushoz

„Sudát látok bűnös lélek,
A keresztre nézni félek,
Vigadozik a gonoszság,
Haldoklik az ártatlanság.

Kereszten az Isten fia,
Alatta szerelmes anya,
Egyik önti vércseppjeit,
Másik keserves könnyeit.

Fia bucsuzik anyjától,
Anyja szerelmes fiától,
Erzi Simeon mondását,
„Mert halni látja Jézusát.

Véle sirnak az angyalok,
Keseregnek a csillagok,
Nem adják semmi fényüket,
Gyászolják szép reményüket.

A kő-koporsó repedez,
A márvány könnyet gerjeded,
Hát te ember miben bízol,
Hogy vélők nem siránkozol.

Miér terheled Jézus vállát,
Miért szaporítod fájdalmát,
Eljön reád majd az óra,
Mely téged vár a nagy szóra.

Kit most emelsz a keresztre,
Eljön majd az ítéletre,
Ki földözi seb helyeit,
Érted öntött vércseppjeit.

„Eád kiált lelked bére,
Mint Káinra Ábel vére,
Hogy hiába kiontottad,
És lábaidal tapdtad.

Ellened lész Jézus anyja,
Ki még most ügyedet szánja,
Hogy midőn fiát siratja,
Szivedet nem lágyíthatja.

Még van idő nézz az égre,
Tekints a véres keresztre,
Sókdold Jézus szent sebeit,
Szedd a földről vércseppjeit.

Állj mellette Máriával,
És kesergő Magdolnával,
Kérd, sedezz, talán megszán,
Márt érted függ a keresztfán.

Jézusom egy csepp véredet,
Vedd rám kegyes szemeidet,
Engedd én kegyes Jézusom,
„Mennyben hozzád feljuthassam.

5 Miatyánk, 5 Üdvözlégy, Krisztus urunk sz.
sebéhez.

1863 Pápa, Főtanoda testület

Sold.

37

Jézus szenvedésének kezdete
Dala: Dicsérettessel Jézus Krisztus

Az utolsó végvacsorát Jézus megevén
Egybegyült tanítványihoz a mikor így beszélt
Szerelmeim vigyázzatok és velem szomorkodjatok
imádkozatok.

Mert elközelget az óra, hogy el kell válnunk
A keserűség poharát nekem ki kell ürítenem
Pétert, Jakabot és Jánost magához vette
És nagy félelem közt mentek az olajfák hegyére
Még ő érzei a fájdalmat tanítványi elmaradtak
és elaludtak

Őtet pedig a rettenetes szörnyű fájdalom
Körülfogta mert érezte mily szörnyű lesz halála.

Atyám e keserű pohárt vedd el éntőlem
Oh könyörülj oh szánakozz elhagyott gyermekeken
„E megnyugszom végzéseden akaratom szerxiát legyen egész életem

Leszállt őtet vigasztalni az ég angyala
És lőn az ő verejtéke mint a vérnek folyása.

De jön Judás az áruló a dühös néppel
Jó mesterét aladta az átkozott csók jelével
Ellenséged reád törtek, kegyetlenül bántak veled
összekötöztek

Elhurcolták a főpapnak palotájába
A hol egyik tanítványa háromszor megtagadta.

Bársonyszékén ül Pilátus és előtte áll
Az ártatlanság báránya mint összetört virágszál
A nép vétkezenek kiáltja de rá ne bizonyíthatja az ártatlanra

Pilátus megmosván kezét drága edényből
Mondván: „Értetlen vagyok az igaznak véréből.
És az égi ártatlanság halálra ítéltetett
A ki az emberek között talált keserű halált
Vigad a pokol hatalma sir a menyország
Az Isten ember emeli halálos kerdtzfáját.

38

A' szenvedő Jézus'
szemléléséről,
a
Bűnöst megtérésre intő
ének.
/feszület két oldalán sugaras fejű asszony/

-
1 8 2 7.
- -

A'
Szent Kereszt Ut végén.

Oh bűnös, siralommal,
itt lássad munkádat,
Szívbeli fájdalommal,
Szemléld Megváltódat;
Sok bűneid miatt,
Búsúl és lankad
Nagy keserűségében le-dőlt és vért izzad.
Kegyetlenül vesszőkkel,
Jézus tsapkodtatott,
Etzettel és epével
Szomszédja kizsároltatott,
Tövisek Korona,
Szent fejét szurdallya,
A' Kereszt nehéz súllyal, a' földre le nyomja.
Fejétől egészen talpig
Pintek benn épség,
Vére tseppekben folyik,
Tegye dagadott kék:
Embortelenségge
kemény ütésekkel
Keresztre lábát, 's kezét verték nagy szegekkel.
Az egész teste egy nagy seb,
És tsupa vereség,
Az emberek közt fájdalmában ég,
Szemléld ember' szive,
Bűnöd ezt mivelte
Bűnös szerelmes Jézust keresztfán megölte.

Im! Jézus fejét hajtya,
 És meg-halálozik,
 Lelkét Attyának adgya,
 Szive meg nyittatik,
 A' Nap és Hóld világ
 "alálát sirattyák,
 A' Kősziklák repednek, és Jézust sajnálják.

Ó Jézus! el ne vészzen
 Halálod Lelkünkben,
 Add, hogy részesülhessen,
 Kinszenvedésedben,
 Véreddel bününket
 Mosd le; és ki muláskor Mnybe vődd Lelkünket.
 Amen

Nézzed a' ki néz le a szent keresztfárúl,
 Hogy foly a' vér patak sebes oldalábúl,
 Mennyi könnyhúllatás tseped ortzájárul,
 Melly nehéz nyögések szakadnak szájábúl.

Nézzed a' két kezét hogy ki terjesztette,
 Azeit lábait átal szegeztette,
 Elbágyadott fejét jobbra eresztette,
 Két felől két lator kinlódik mellette.
 Ártatlan ember az, látom személyéről,
 "em magáért szenved ösmérem véréről,
 Oh bártsak valamit, hallank ügyéről,
 A' drága Jézusnak kinszenvedéséről.

Memybéli nagy Isten add én szerentsétlen,
 Szegény bünös lélek hogy neved ditsérjem,
 Midőn lesz halálunk segits meg bennünket,
 Jézus Máriával vedd hozzád lelkünket.

Noha az lelkünknek már vagyon rendelve,
 A' kit megtarthatnánk az örök életbe;
 Mert a' szent Háromság egy napot egy hétbe,
 Hagyott az lelkünknek üdvözlésére.

Hogy elég az hat nap egy hétben testünknek
 Szentellyük fel kérlek az egygyet lelkünknek,
 Mellyik az az egy nap felszentelt vasúrnapp,
 Kit az szent Háromság választott magának.

Meg is által adta az lelkünk számára,
 Hogy könnyebben jutnánk ditső országába,
 De azt sem tartjuk meg, mert gonoszak vagyunk,
 A' sátány ereje hatalmat vesz rajtunk.

Mert még ránk sem virad jól a' szent vasárnap,
 Már akkor azon vagy kedvezel torkodnak,
 Még ágyadban fekszel Istenedet bántod,
 A' szegény lelkedet így botránkoztatod.

Hogy várhattjuk reánk a' szent Vasárnapot,
 Nem tudjuk ditsérni, a' szent Háromságot,
 Mert ha ki nyittatik az Isten Temploma,
 El megyünk beléje nem ájtatosságra.

Megyünk a' lelkünknek botránkozására,
 felebarátunknak bágalmazására,
 Be ülsz az helyedbe az Isten házába,
 Hányod szemeidet felebarátodra.

Mitsod ruhában minő öltözetbe,
 Gyün bé a' Templomba szemeid eleibe,
 Már akkor ördök ül reá szivünkre,
 Nem hágy figyelmezni Isten igéjére.

De mikor ki jövünk az Istenházából,
 Nem tudunk beszélni a' prédikálásról,
 De bezheg beszélünk felebarátunkról,
 Tzifra örültözetrül ördögi pompákról.

Még házadba nem érsz mindig errül beszélsz,
 Óh ájtatos lélek ezekrül mert nem félsz,
 Talán azt gondolod sohasem fogsz meghalni,
 Ez gyarló világot mindig fogod élni.

Igyekezzünk kérlek a' lelkünk számára,
 Hogy juthasson lelkünk örök boldogságba,
 Mentésre sem vesszük el gyün az az óra,
 Mellyben szállittanak a' nagy számadásra.
 Dezzeg szegény lélek hogy fogsz számot adni,
 Testi büneinkért kell néki szenvedni,
 Jobb lett volna nekünk soha nem születni,
 Gonosz testünk miatt lelkünk elfog veszni.

Azért Atyák, Anyák jól gondolkozzatok,
 Gyermekeitek mire tanityátok,
 Gyermeketek miatt elne kárhozzatok,
 Menyország ajtaját be ne zárassátok.

Vannak olyan Atyák olyan édes Anyák,
 Kik Gyermeküket mindenre ráhadgyák,
 Kinyir kedvire gyermekit neveli,
 Végre teremőit tsak alig ösmeri.

Azért bűnös ~~lakk~~kérjed kérlek Istenedet,
Mentse meg pokoltul az az egy lelketet,
Mert Jézus~~xx~~ éretünk kint halált szenvedett,
Szörnyő halálával nyert menyben életet.

De ha kérjük szivből, ki minket teremtett,
Bizonnyal meg adgya az örök életet,
Kegyes Máriának így lészen öröme,
Őtet magasztallyuk Királyi székibe.

Felséges Ur Isten ki lakozol menyben,
Tekits kegyes szemmel a' siarlom völgyben,
M^art már el kell veszni a' szörnyü vétekben,
Ha tsak az Ur Jézus nem vesz kegyelmében.

De szegény bűnös még sem vesz észre,
Hogy kine tisztelni a' ki teremtette,
Mert el van már bizva a' nagy kevélységbe,
Nem sokat figyelmezz Isten igéjére.

Bezzeg az ördögi gyönyörködéskebe,
Mint van a' bűnösnek tellyes reménysége,
Nints is már közöttünk az Isten félelme,
Keservesen jutunk szent szine elibe.

Mivel az Ur Kristus kész megbotsátani,
Mett ő egy lelket sem akar elveszteni,
A' ki szivbül kéri kész üdvözíteni.

De gonoszságunkkal erős már fel hagynó.

Kit az Szent Háromság adgyon és eggedgyen
Tőlünk dicsártessék mind örökké Amen.

Jézusom kereszteteleibe állok,
 Tudom, hogy megváltottad vagyok,
 Jézusom szent malasztodat kérem,
 Hogy bűneimmel ellened többé soha ne vétkezzem,
 Majd mikor a halálos verejték rólam fojdogál,
 Tekints irgalmas szemekkel akkor én reám,
 Fájdalmas szíveddel elődbe járulok,
 Töredelmes lelkemmel úgy siránkozok.

JÉZUS FÁJDALMAIHOZ VALÓ IMÁDSÁG

Isten báránya, ki magadat önként a mészárló szék szeretet-áldozóoltárjára érettünk hurcoltatni engedted, hogy a világ a bűneit eltörlelnéd, és az Istennek illendő dicsőségét megszereznéd; általad légyen imádásunk ön-
 nön magunk feláldozása kedves mennyei Atyád előtt, Amen.

HÁROM

ISTENES ÉNEKEK
és egy ájtatos
I M A D S Á G
A JÉZUS FÁJDALMAIHOZ.

1. Mihelyt mulik álman, sat.
2. Nyugodjál már virágom, satb
3. Jézus az olajfák hegyére elutazott, sat.

/ülő koronás-glóriás Mária szivában hét tör,ölében fekszik a halott Jézus/

BUDÁN, 1865.

Nyomatta és kiadta Bagó Márton

Első.

Ájtatos köszöntés, vagy is: Jézushoz
hálaadó ének.

Mihelyt mulik álman,
Jézust szivból áldom.
Dicsértessék Jézus Krisztus.

Gyorsan elkészülök,
Könyörgök, éneklek.
Dicsértessék stb.

Üdvözlöm Máriát,
Imádom szent Fiát.
Dicsértessék stb.

A templomba mégyek,
S mondom: mint belépek:
Dicsértessék stb.

Ez az Isten háza,
Kegyelem tárháza.
Dicsértessék stb.

Bűneimet bánom,
S lelkemből kivánom:
Dicsértessék stb.

Bár nagy adósságom,
Jézus közbenjáróm,
Dicsértessék stb.

Igazán megtérek,
S béke-csókot nyerek.
Dicsértessék stb.

A nagy Szentség körül,
Zengjen szünet nélkül:
Dicsértessék stb.

Jó sziv, munkás élet
Nyer nála érdemet.
Dicsértessék stb.

Ha dolgozom, nyogszom,
Járok, vagy aluszom,
Dicsértessék stb.

Mind az van szivemben,
Minden tetemimben,
Dicsértessék stb.

Ha dolgozom végezem,
Ezzel befejezem,
Dicsértessék stb.

Minden jó körül vesz,
Ha énnékem ez lesz,
Dicsértessék stb.

Foglalván magamat,
Éneklek Uramat,
Dicsértessék stb.

Öröme gerjedek,
Midőn áldást nyerek. stb.

ha ő szeret engem,
Úgy vagyon mindenem,
Dicsértessék stb.
Jól esik ételem,
Meghálálja lelkem
Dicsértessék stb.
Szomjuságom oltom,
S hálálkodva mondom,
Dicsértessék stb.
Tőle példát veszek,
S mértékletes leszek,
Dicsértessék stb.
Lenyugszom nevében,
Óh légyek kedvében,
Dicsértessék stb.
Atya óltalmában,
Alszom s malasztjában,
Dicsértessék stb.
Tőle van mindenem,
Halálig éneklek,
Dicsértessék stb.
Ég ls göld dicsérje,
Velem énekelje:
Dicsértessék Jézus Krisztus.